

Förordning om ömsesidigt erkännande av varor

Utrikesdepartementet

2018-01-23

Dokumentbeteckning

KOM (2017) 796

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ömsesidigt erkännande av varor som lagligen saluförts i en annan medlemsstat.

Sammanfattning

Inom EU är principen om ömsesidigt erkännande av stor betydelse för en väl fungerande inre marknad på varuområdet och Europeiska kommissionen föreslår nu en ny förordning som innehåller ett antal åtgärder för att förbättra principens tillämpning. Förslaget innehåller bl.a. bestämmelser om självdeklaration för företag, problemlösningsmekanismen Solvit, förstärkta administrativa rutiner samt bestämmelser om kontaktpunkter. Förslaget bygger vidare på vad som redan i dag gäller enligt den s.k. varuförordningen. Regeringen välkomnar förslaget och ambitionen att förbättra tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande. Förslaget ska analyseras vidare i detalj, med beaktande av remissinstansernas synpunkter.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

En av Junckerkommissionens huvudprioriteringar har varit att fördjupa och förbättra den inre marknaden. Mot denna bakgrund lanserade Europeiska kommissionen den 28 oktober 2015 ett meddelande om en inre marknadsstrategi för varor och tjänster. Som ett led i ambitionen att förbättra den inre marknaden för varor aviserades en översyn av den s.k. varuförordningen ((EG) nr 764/2008), vilket nu har resulterat i det aktuella förordningsförslaget.

Kommissionens förslag baseras på bedömningen att principen om ömsesidigt erkännande har en stor betydelse för den fria rörligheten för varor men att principen inte tillämpas i tillräcklig omfattning, vilket är till nackdel för företag som försöker få tillträde till marknaden i andra medlemsstater. Förslaget lanseras tillsammans med andra initiativ som ett ”Varupaket”, där även vägledningsdokument och informationskampanjer föreslås för att förbättra principen om ömsesidigt erkännande.

Förslaget presenterades den 19 december 2017.

1.2 Förslagets innehåll

Principen om ömsesidigt erkännande, som följer av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och EU-domstolens praxis, föreslås inte regleras i förordningen. Vad som istället föreslås är utökade administrativa rutiner kopplade till principens tillämpning. Förordningens syfte anges därför med hänvisning till principen och till artikel 34 och 36 i EUF-fördraget.

Kommissionen föreslår att det införs ett system för deklARATIONER om ömsesidigt erkännande som företag på frivillig basis ska kunna använda för att visa att en vara lagligen har saluförts i en annan medlemsstat. Förordningen innehåller en bestämmelse som anger villkoren för hur en sådan deklARATION ska utformas i syfte att göra det enklare för företag att åberopa principen.

Det föreslås vidare rutiner som medlemsstaternas myndigheter har att följa när de bedömer att principen om ömsesidigt erkännande ska frångås och marknadstillträde hindras. Myndigheterna ska dock kunna frångå dessa rutiner och tillfälligt förbjuda varor i fall varorna bedöms utgöra en allvarlig risk eller strida mot allmän moral eller säkerhet. Det föreslås även regler som syftar till att undvika dubbla anmälningar av åtgärder som också ska anmälas enligt systemet Rapex, vilket är upprättat för att informera om produkter som medför en fara.

En problemlösningsmekanism föreslås som är tänkt att komplettera det redan etablerade Solvit-verktyget. På begäran av ett Solvit-center ska kommissionen bedöma ett nationellt beslut som fattats i enlighet med den föreslagna förordningen och, efter att ha hört berörda parter, utfärda rekommendationer eller åsikter om beslutets förenlighet med principen om ömsesidigt erkännande.

Liksom i nu gällande varuförordning finns det regler om så kallade produktkontakt punkter som medlemsstaterna är skyldiga att upprätta. Kontaktpunkterna har till uppgift att bland annat informera om principen om ömsesidigt erkännande och om vilka tekniska regler som gäller för en viss

vara i medlemsstaten. Till skillnad från i varuförordningen föreslås skyldigheter att tillhandahålla viss information via internet. Kontaktpunkterna föreslås också ges skyldighet att samarbeta med sina motsvarigheter i andra medlemsstater. Ett it-system ska användas för att uppfylla krav om information och kommunikation.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

I nuläget gäller varuförordningen ((EG) nr 764/2008) på området. Vissa kompletterande svenska bestämmelser finns i förordningen (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn, och dessa kan komma att behöva ses över.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte medföra några väsentliga nya kostnader eftersom ett liknande regelverk redan är genomfört i stora delar genom varuförordningen. Eventuella mindre kostnader hänförliga till ändrat arbetssätt eller justerade uppgifter för kontaktpunkten bedöms kunna hanteras inom befintliga ramar och inte påverka statsbudgeten.

Kommissionen uppskattar i sin konsekvensutredning kostnaden för företag att anpassa sina produkter till andra medlemsstaters nationella regler, där principen om ömsesidigt erkännande istället skulle ha kunnat tillämpas, till mellan 1 000 och 150 000 euro per produkt och marknad. Samtidigt anges det som svårt att kvantifiera i vilken mån den föreslagna förordningen tillsammans med tillhörande åtgärder kan förväntas minska företagets kostnader för anpassning till nationella regler. Förslaget anses medföra minimala kostnader för företagen men vissa kostnader för medlemsstaterna och för kommissionen.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar förslaget och ambitionen att förbättra tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande. Principen är central för den inre marknaden för varor och det bedöms finnas potential i att förbättra dess tillämpning, även om det är svårt att kvantifiera hur mycket handeln kan förenklas.

Förordningen bör utformas så att den i största mån underlättar principens tillämpning för företag som handlar med varor på den inre marknaden utan att samtidigt medföra onödigt betungande rutiner för myndigheter. Förslaget kommer mot denna bakgrund analyseras mer i detalj med beaktande av remissinstansernas synpunkter.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

För närvarande ej kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

För närvarande ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget ska remitteras.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är artikel 114 i EUF-fördraget. Förordningen beslutas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet vilket innebär att Europaparlamentet och rådet gemensamt antar förordningen. Beslut i rådet fattas med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen hänvisar till att principen om ömsesidigt erkännande endast är tillämplig i en gränsöverskridande situation där flera medlemsstater är berörda och att enskilda medlemsstater därmed inte själva kan lösa problem kopplade till principens tillämpning. För att fungera effektivt bör principen tillämpas på ett likartat sätt enligt gemensamma regler på EU-nivå.

Regeringen delar kommissionens bedömning och finner inte att förslagets målsättningar kan uppnås genom reglering av enskilda medlemsstater. Regeringen finner inte heller att förslaget innehåller åtgärder som går utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet. Det är alltså regeringens bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget förväntas under början av 2018 diskuteras i rådsarbetsgruppen för teknisk harmonisering.

4.2 Fackuttryck / termer

Principen om ömsesidigt erkännande: Enligt principen är grundregeln att en vara som är lagligen saluförd i en medlemsstat ska kunna säljas fritt i alla andra medlemsstater utan att behöva anpassas till deras nationella krav. Detta gäller som huvudregel även om varan inte uppfyller krav som följer av nationell lagstiftning i mottagarstaten. Från denna grundregel finns det dock fortfarande möjlighet till undantag i syfte att skydda till exempel konsumenter eller människors hälsa och miljön.